

Spis treści

Przedmowa do wydania polskiego 7

Przedmowa do wydania niemieckiego 9

1. Znaczenie rolnictwa ekologicznego (*H. Koepf*) 13

- 1.1. Wiedza i umiejętności 13
- 1.2. Całościowe ujęcie problemów rolnictwa ekologicznego 14
- 1.3. Społeczne korzyści wynikające z ekologicznego systemu gospodarowania 15
- 1.4. Powstawanie próchnicy; składniki pokarmowe 16
- 1.5. Perspektywy dalszego rozwoju rolnictwa ekologicznego 17
- 1.6. Szanse i możliwości 17

2. Ekonomia gospodarstw (*P. Grosch, U. Zerger*) 19

- 2.1. Jak należy rozumieć pojęcie gospodarności 19
- 2.2. Rozwój rolnictwa ekologicznego w Niemczech 22
- 2.3. Analiza porównawcza gospodarstw ekologicznych 27
- 2.4. Przystawianie gospodarstwa na ekologiczny sposób gospodarowania 40
- 2.5. Istniejący park maszynowy a potrzeba inwestycji w tym zakresie 41
- 2.6. Obrót towarowy i zbyt 42
- 2.7. Czy rolnictwo ekologiczne zapewnia rolnikowi egzystencję? 48
- 2.8. Podsumowanie: rolnictwo ekologiczne a ekonomika gospodarstw 49

3. Uprawa i pielęgnacja roli (*J. Debruck*) 50

- 3.1. Rozwój i poglądy w zakresie uprawy roli 50
- 3.2. Uprawa roli w rolnictwie ekologicznym 53
- 3.3. Wymagania glebowe roślin 55
- 3.4. Wnioski wypływające z wymagań glebowych roślin 59
- 3.5. Zabiegi pielęgnacyjne i zwalczanie chwastów 64
- 3.6. Podsumowanie 66

4. Nawożenie (*J. Debruck*) 68

- 4.1. Rys historyczny 68
- 4.2. Żywienie roślin w ujęciu rolnictwa ekologicznego 70
- 4.3. Nawożenie organiczne, zapotrzebowanie na próchnicę oraz żyzność gleby 74
- 4.4. Nawożenie w praktyce 76

5. Rośliny uprawy polowej (*G. Probst*) 136

- 5.1. Uprawa roślin na nasiona 137
- 5.2. Rośliny oleiste 163
- 5.3. Rośliny pastewne uprawy polowej 176
- 5.4. Uprawa mieszanek 198
- 5.5. Rośliny okopowe 206
- 5.6. Przykłady płodozmianów z bilansem składników mineralnych z odpowiednim nawożeniem 220

6. Uprawa warzyw gruntowych (*H. Pelzmann*) 230

- 6.1. Podstawy uprawy warzyw gruntowych 230
- 6.2. Zalecenia uprawowe 247

7. Sadownictwo wiejskie (*G. Hofmann, A. Weber*) 271

- 7.1. Uprawa ogólna 271
- 7.2. Gatunki roślin sadowniczych 283

8. Trwałe użytki zielone (*M. Büchi*) 297

- 8.1. Najważniejsze gatunki roślin (pożądanych i niepożądanych na trwałych użytkach zielonych o naturalnym składzie botanicznym) 298
- 8.2. Trawy, rośliny motylkowe i zioła na trwałych użytkach zielonych 298
- 8.3. Łąka naturalna jako zbiorowisko roślinne 303
- 8.4. Ocena składu runi 314
- 8.5. Zabiegi na łące naturalnej 316
- 8.6. Praktyczne wskazówki dotyczące użytkowania i nawożenia użytków zielonych 317
- 8.7. Podsumowanie 323

9. Przygotowywanie pasz (*W. Genzmer^(†), M. Büchi*) 324

- 9.1. Zbiór siana 324
- 9.2. Przygotowywanie kiszonek 327

10. Las użytkowy – zgodny z naturą (*W. Gayler*) 334

- 10.1. Las – zespołem roślinnym czy obszarem produkcji drewna? 334
- 10.2. Gleba i jej życie 335
- 10.3. Sadzonki, sadzenie, zalesianie 336
- 10.4. Przekształcanie równowiekowych drzewostanów w lasy użytkowe – zgodnie z naturą 341

11. Ochrona roślin (*G. Hofmann, A. Weber*) 347

- 11.1. Zabiegi zapobiegawcze – higiena roślin 347
- 11.2. Biologiczne zwalczanie szkodników 351
- 11.3. Integrowana ochrona roślin 353
- 11.4. Pielęgnacja i ochrona roślin 355

12. Technika rolnicza (*v.H.F. Gemmingen, M. Hoffmann, W. Reimann*) 362

- 12.1. Ciągniki 362
- 12.2. Nawożenie i ożywanie gleby 365
- 12.3. Uprawa roli 368
- 12.4. Regulowanie zachwaszczenia 378
- 12.5. Uprawa przedsięwna 383
- 12.6. Opryskiwacze polowe 386

- 12.7. Siewniki i siew 391
- 12.8. Zbiór 394

13. Kontrola w rolnictwie ekologicznym (*P. Grosch*) 397

- 13.1. Kontrola – sprawa zaufania 397
- 13.2. Rozporządzenie Unii Europejskiej dotyczące rolnictwa ekologicznego 398
- 13.3. System kontroli – rozporządzenia EWG w sprawie rolnictwa ekologicznego 399
- 13.4. Perspektywa rozwoju rolnictwa ekologicznego 402
- 13.5. Niezależna kontrola – znak gwarancji produktów ekologicznych 403

14. Podstawy chowu zwierząt w gospodarstwie ekologicznym (*E. Fasching^(†), M. Kügler*) 405

- 14.1. Pozycja i zakres produkcji zwierzęcej – rozważania przy przedstawianiu gospodarstwa na system ekologiczny 406
- 14.2. Chów zwierząt użytkowych właściwy dla danego gatunku 409
- 14.3. Hodowla zwierząt użytkowych zgodna z naturą 414
- 14.4. Żywienie zwierząt zgodne z naturą 415
- 14.5. Zdrowie zwierząt w gospodarstwie ekologicznym 420
- 14.6. Jakość produktów zwierzęcych 423
- 14.7. Przygotowanie produktów zwierzęcych do sprzedaży 427
- 14.8. Specyficzne cechy poszczególnych gatunków zwierząt 429

15. Pszczelarstwo bliżej natury – wspólnota człowieka z przyrodą (*X. Bösl*) 491

- 15.1. „Interesy” pszczół 491
- 15.2. Interesy człowieka 491
- 15.3. Rasy pszczół 492
- 15.4. Wyposażenie pasieki 493
- 15.5. Prowadzenie pasieki w ciągu roku pszczelarskiego 495
- 15.6. Miodobranie 500
- 15.7. Rozmnażanie i odmładzanie rodzin pszczelich 500
- 15.8. Pożytki leśne 502
- 15.9. Uwagi końcowe 503

Literatura 504

Organizacje do spraw rolnictwa ekologicznego 508
Skorowidz 510
Autorzy zdjęć zamieszczonych w tablicach barwnych (1–32) 524